

โครงการสนับสนุนการควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
ปี พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

๑. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนอำเภอนาหมื่น จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ของประชาชนที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ประจำปี ๒๕๖๒ พบว่า ประชาชนมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ร้อยละ ๑๗.๖๑ แยกเป็นรายตำบลเรียงตามลำดับ ดังนี้ ตำบลปิงหลวง ร้อยละ ๒๕.๖๗, ตำบลเมืองลี ร้อยละ ๒๑.๕๕, ตำบลบ่อแก้ว ร้อยละ ๑๕.๙๑ และตำบลนาทะนุง ร้อยละ ๑๒.๒๔ ตามลำดับ ซึ่งการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของอำเภอนาหมื่น นั้น มีการบูรณาการร่วมกันของภาคีเครือข่ายต่างๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม พระภิกษุสงฆ์ และท้องถิ่น(อปท.) เพื่อเป้าหมายของการลดนักดื่มหน้าใหม่ สร้างเครือข่าย สืบสานประเพณีปลอดเหล้าเปียร์ ส่งเสริมมาตรการชุมชนและกฎหมาย รวมถึงกิจกรรมการคืนคนดีสู่อ้อมกอดของชุมชน แต่ก็มีอุปสรรคภายใต้กระแสสังคมโลกโซเซียลที่พบปัญหาวัยรุ่นในการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชาชนอำเภอนาหมื่น จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ของประชาชนที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ประจำปี ๒๕๖๒ พบว่า ประชาชนมีการบริโภคยาสูบ ร้อยละ ๗.๕๘ แยกเป็นรายตำบลเรียงตามลำดับ ดังนี้ ตำบลปิงหลวง ร้อยละ ๑๓.๐๑, ตำบลเมืองลี ร้อยละ ๑๑.๑๒, ตำบลนาทะนุง ร้อยละ ๕.๘๖ และตำบลบ่อแก้ว ร้อยละ ๕.๑๑ ตามลำดับ ซึ่งการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบในระดับพื้นที่ ได้ดำเนินการไปพร้อมกับการควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ดำเนินกิจกรรม รมรงค์ การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้แก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง และการแนะนำร้านค้าให้ปฏิบัติตาม พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และ พรบ.การควบคุมการบริโภคยาสูบ

อำเภอนาหมื่น ได้มีการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามแนวทางยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ ๑ : ความคุ้มครองเข้าถึง (เศรษฐกิจศาสตร์ และกายภาพ) ยุทธศาสตร์ ๒ : ปรับเปลี่ยนค่านิยม และลดแรงสนับสนุนการดื่ม ยุทธศาสตร์ ๓ : ลดอันตรายของการบริโภค ยุทธศาสตร์ ๔ : การจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ ยุทธศาสตร์ ๕ : พัฒนากลไกการจัดการและสนับสนุนที่เข้มแข็ง ในส่วนของการดำเนินงานควบคุมยาสูบได้ดำเนินตามแนวทางยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบระดับชาติ ฉบับที่ ๒ จำนวน ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาสูบรายใหม่และเฝ้าระวังธุรกิจยาสูบที่มุ่งเป้าไปยังเด็ก เยาวชนและนักสูบหน้าใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ช่วยผู้เสพให้เลิกใช้ยาสูบ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ทำสิ่งแวดล้อมให้ปลอดควันบุหรี่ ทั้งนี้การขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าวในพื้นที่ ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากสาเหตุหลายปัจจัย ด้วยเหตุนี้เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการสนับสนุนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน ขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการควบคุมสุราและยาสูบตามแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระดับพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานควบคุมยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับอำเภอ
๒. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สร้างความตระหนักเรื่องพิษภัยและรู้เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาดและป้องกันนักสูบนักดื่มหน้าใหม่
๓. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมปลอดบุหรี่และสุรา/ ลดแรงสนับสนุนการดื่ม เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย
๔. เพื่อพัฒนาระบบการเข้าถึงบริการ และช่วยให้ผู้สูบบุหรี่และผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
๕. เพื่อพัฒนามาตรการชุมชนเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ

๓. ผลผลิตและตัวชี้วัดโครงการ

มาตรการ	ตัวชี้วัด
<p>๑. เพื่อขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานควบคุมยาสูบ และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับอำเภอ</p>	<p>๑. ประชุมคณะทำงานบูรณาการตาม พรบ.ระดับอำเภอ ๒. บูรณาการยาสูบ และแอลกอฮอล์อำเภอ ที่ครอบคลุมทุกมาตรการย่อย จำนวน ๑ แผน ๓. คณะทำงานที่มีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ๔. การติดตามประเมินผล</p>
<p>๒. การบังคับใช้กฎหมายและการทำให้สิ่งแวดล้อมปลอดบุหรี่และสุรา</p>	<p>๑. ร้อยละของเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการตรวจสอบภายใน ๖๐ วัน นับจากวันได้รับเรื่อง เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐ ๒. จำนวนครั้งของการออกปฏิบัติงานของหน่วย ATCU ในร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือยาสูบ เป้าหมาย ๑๐ ร้าน ๓. จำนวนของการกระทำความผิด แล้วได้รับการดำเนินการทางคดี เป้าหมาย ๒ คดี ๔. ความครอบคลุมในการติดเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในชุมชนเป้าหมาย ชุมชนชนบท ร้อยละ ๑๐๐ ๕. การพบเห็นก้นบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ</p>
<p>๓. การสนับสนุนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p>	<p>สัดส่วนของสถานศึกษาปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ประเมินผ่านเกณฑ์ เป้าหมาย ๑. ระดับประถม ร้อยละ ๒๐ ของสถานศึกษาในอำเภอ ๒. ระดับมัธยม ร้อยละ ๒๐ ของสถานศึกษาในอำเภอ</p>
<p>๔. การช่วยให้ผู้เสพ ผู้ดื่ม เลิกสูบบุหรี่ เลิกดื่ม</p>	<p>๑. สัดส่วนของผู้ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่และดื่มสุรา เป้าหมาย ร้อยละ ๕๐ ๒. สัดส่วนผู้สูบบุหรี่ที่ได้รับการคัดกรองเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา เป้าหมาย ร้อยละ ๕๐ ๓. สัดส่วนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เลิกสูบบุหรี่ ได้เป็นระยะเวลา ๑ ปี เป้าหมาย ร้อยละ ๒๐ ๔. สัดส่วนผู้ดื่มเสี่ยงสูงและเสี่ยงปานกลางที่ได้รับการคัดกรองเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐ ๕. สัดส่วนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ลดระดับความเสี่ยงของการดื่มลงอย่างน้อย ๑ ระดับได้เป็นระยะเวลา ๑ ปี เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐</p>
<p>๕. การพัฒนามาตรการชุมชนเพื่อควบคุมยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p>	<p>จำนวนชุมชนที่กำหนดมาตรการชุมชนในการป้องกัน ควบคุมยาสูบ หรือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป้าหมาย ชุมชนชนบท ๑ หมู่บ้าน/อำเภอ พื้นที่ บ้านตากกล้า หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบ่อแก้ว</p>